

Öhrlings

PRICEWATERHOUSECOOPERS

Revisionsrapport

Granskning av hanteringen av kort, mobiltelefoner, bilar och ev. förmåner

Karlshamns kommun

2006-12-21

Eva Gustafsson

Innehållsförteckning

1	Bakgrund och syfte	1
2	Metod	1
3	Policydokument	1
3.1	Telefoni.....	2
3.2	Bilar - egna och leasing	5
3.3	Kort.....	6
3.4	Andra förmåner	6
3.5	Koncernen.....	6
4	Sammanfattande bedömning.....	6

1 Bakgrund och syfte

Karlshamns kommuns revisorer har gett Komrev inom Öhrlings PricewaterhouseCoopers i uppdrag att granska kommunens hantering av olika kort, mobiltelefoner, bilar och andra förmåner.

Granskningen ska undersöka om det finns policydokument avseende ovanstående och hur eventuella regler följs. Granskningen ska också undersöka hur hanteringen följer de skattemässiga reglerna.

Kommunens kostnader för stationär telefoni respektive mobiltelefoni under år 2005 och hittills under år 2006 ska också redovisas. Vidare ska granskas om ingångna inköpsavtal när det gäller mobiltelefoni och inköp av mobiltelefoner följs. Regler för privat användning mobiltelefoner och hur de tillämpas ska också granskas.

Finns det koncerngemensamma policybeslut granskas också hur uppföljning sker i koncernen.

2 Metod

Intervjuer har skett med upphandlingschefen, ekonomerna på omsorgsförvaltningen, utbildningsförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen, teleadministratören, informationschefen samt enhetschefen för driftservicen. Analys har även skett av kostnaderna för telefoni samt billeasing.

3 Policydokument

Kommunstyrelsen har den 19 december 2000 § 251 fastställt riktlinjer för användning av First Class, Internet, E-post och telefoni. Av riktlinjen framgår följande:

”Karlshamns kommun tillhandahåller First Class, Internet, E-post och Telefoni som arbetsredskap för de anställda. Privat användning av dessa system ska minimeras. Systematisk felanvändning kan föranleda åtgärd från arbetsgivarens sida.

Arbetsgivaren tillåter inte att kränkande eller fränstötande material med inslag av t.ex. rasism, våld eller pornografi laddas ner, produceras och/eller hanteras eller distribueras via First Class, Internet eller E-post.

På grund av integritetsskäl registreras inte samtal till/från stationära telefoner.

Kostnaderna för samtal med mobiltelefon är betydligt högre än för stationära telefoner. Kommunala mobiltelefonabonnemang ska därför normalt innehålla avtal om specificerade räkningar. Arbetstagare kan bli återbetalningsskyldig i de delar som omfattar användning, som inte är kopplad till arbetet.”

Det finns även en resepolicy som gäller för alla de resor och transporter som görs i tjänsten och betalas av Karlshamns kommun. Syftet med denna policy är:

” Att alla tjänsteresor och transporter som görs av anställda vid Karlshamns kommun bör göras med hänsyn till miljö, trafiksäkerhet och ekonomi. Ur kommunens synvinkel är det naturligtvis angeläget att ställa krav på trafiksäkerhet för att värna om den anställdes liv och hälsa.”

Policyn innehåller ett antal rubriker. Under rubriken **Bil** framgår följande:

”Normalt ska kommunens fordon (egna eller leasade) utnyttjas. Efter överenskommelse med respektive förvaltningschef, får egen bil eller hyrbil användas.”

Det finns också en rubrik **Säkerhet i fordon** där det framgår att personbilar som kommunen köper, leasar eller hyr ska ha vissa säkerhetsgenskaper. Det finns 10 punkter angivna. Minimikraven när det gäller säkerhet, detta gäller även privata bilar, är följande:

- *Trepunktsbälte på alla platser som används.*
- *Huvudstöd på alla platser som används. Huvudstödet ska vara tillräckligt högt för att skydda även långa personer.*
- *Om bilen har krockkudde på passagerarplatsen måste den vara tydligt utmärkt.*

3.1 Telefoni

Utöver den policy, som redovisats ovan, finns en skrivelse från upphandlingschefen som är daterad den 17 mars 2006 ställd till förvaltningarna och som handlar om administration av privata mobiltelefonkostnader. Av skrivelsen framgår:

”Anställda som har kommunägd mobiltelefon betalar sina privata telefonsamtal genom avdrag på lönen. Vid anslutning av vår mobilteleleverantör till elektronisk faktura kan vi, i varje fall för närvarande, inte få specificerade fakturor elektroniskt. Däremot är det möjligt att få delad faktura. Med delad faktura delas samtalskostnaden upp så att fakturan kan skickas till två separata adresser. Därigenom kan man enkelt betala för de samtal som man gjort privat på kommunens abonnemang.

Genom att slå ett prefix 70 innan man slår telefonnumret kommer de privata samtalen att hamna på den faktura som går till din privatadress.

Kommunen är betalningsansvarig även för den del som faktureras den anställda och har därmed rätt att få information om den del som faktureras den anställda.”

Förvaltningarna uppmanas att omedelbart införa systemet.

Kommunen har mobilavtal med Vodafone numera Telenor och avtalet erbjuder två abonnemangsformer BAS och FRI. BAS passar användare som ringer upp till 15 minuter om dagen till det fasta nätet och Vodafone/Telenor. För de som ringer mer än 15 minuter om dagen så passar FRI bäst.

Ny mobiltelefon inköps av telefoniansvarig på respektive förvaltning eller beställs på en särskild blankett via telefonservice på kommunen. Respektive enhetschef eller motsvarande avgör behovet av mobiltelefoner inom sin enhet. Vid bedömningen ska följande beaktas:

- Krav på tillgänglighet
- Behovet att snabbt kunna få tag i personen
- Jourtjänst
- Begränsad tillgång till nätanslutna telefoner på grund av jobbet

Mobiltelefoner köps hos Teleteamet Anders Lindström AB i Karlshamn enligt upphandling.

Telefonabonnemanget tillhandahålls av kommunens teleservice. Det finns en särskild blankett för beställning av abonnemang, som ska lämnas till teleservicen. Kommunens teleservice har samtliga mobiltelefonabonnemang noterade med uppgift om vem som har telefonen, vilken förvaltning o.s.v. I augusti månad fanns det 539 abonnemang. Av dessa hade 150 delad faktura. Det förekommer också att abonnemangen har hemliga nummer. Vid detta tillfälle var det 189 stycken abonnemang med hemligt nummer.

För kommunens fasta telefoni finns också ett dokument som beskriver beställning av anknytningar och flyttningar av anknytningar. Dokumentet innehåller också en vision om hur servicen till allmänheten ska vara. Syftet är att minska kostnaderna för kommunens telefoni och samtidigt höja kvalitén. Ingen ska behöva ringa mer än en gång till Karlshamns kommun för att bli omhändertagen och den som ringer ska känna sig väl bemött.

Öhrlings

I de följande tabellerna redovisas kommunens nettokostnader i tkr för telekommunikationen för år 2005 och till och med juli år 2006 uppdelat på fast telefoni och mobiltelefoni.

År 2005

Ansvar	Nämnd/förvaltning	Fast telefoni	Mobiltelefoni	Summa
1	Kommunfullmäktige/ Revision	2,6	1,2	3,8
2	Kommunstyrelsen	348,6	89,2	437,8
4	Utbildningsförvaltningen	2 071,4	67,7	2 139,1
6	Samhällsbyggnads- Förvaltningen	3 410,1	323,0	3 733,1
7	Omsorgsförvaltningen	1 387,7	404,1	1 791,8
8	Östersjöfestivalen	-	9,7	9,7
Totalt		7 220,4	894,9	8 115,3

2006-07-31

Ansvar	Nämnd/förvaltning	Fast telefoni	Mobiltelefoni	Summa
1	Kommunfullmäktige/ Revision	3,0	1,0	4,0
2	Kommunstyrelsen	214,4	27,0	241,4
4	Utbildningsförvaltningen	1 315,2	45,9	1 361,1
6	Samhällsbyggnads- Förvaltningen	1 859,2	256,6	2 115,8
7	Omsorgsförvaltningen	906,9	116,0	1 022,9
8	Östersjöfestivalen	-	4,3	4,3
Totalt		4 298,7	450,8	4 749,5

Kommentarer

Vid en stickprovsanalys av redovisningen har konstaterats att det bokförs intäkter på ovanstående konton som härrör från löneavdrag. Vi kan konstatera att det är förhållandevis få mobiltelefonabonnemang eller 28 procent, som har delad faktura.

Om felaktig kontering mellan kontona för fast telefoni och mobiltelefoni har skett har inte analyserats.

3.2 Bilar - egna och leasing

Upphandling har skett av billeasing. För närvarande ska bilar av märke Toyota leasas hos Eric Johanssons Bil AB.

Enligt en lista som finns hos upphandlingsenheten var 116 bilar leasade i juni år 2006 fördelade på följande förvaltningar:

Omsorgsförvaltningen	82 bilar
Utbildningsförvaltningen	3 bilar
Samhällsbyggnadsförvaltningen	31 bilar

12 av de bilar som finns på samhällsbyggnadsförvaltningen används i Rådhusets så kallad bilpool, som sköts av medborgarkontoret. Det finns en skrift på kommunens intranät som benämns ABC för dig som använder medborgarkontorets leasingbilar. På intranätet framgår också att bilarna endast är avsedda för korttidsbokning, maximalt 48 timmar. Medborgarkontoret förbehåller sig rätten att ändra bokningar som inte följer denna princip. Det finns en körjournal i bilen och efter varje körning ska mätarställning och namnteckning noteras i journalen och om tankning har skett ska detta också noteras. Hyra av medborgarkontorets bilar debiteras respektive förvaltning med 30 kronor per mil. Ett datoriserat bokningssystem används av medborgarkontoret för att administrera bilpoolen. De personer som vi intervjuat har ansett att bilpoolen fungerar bra.

I redovisningen finns ett konto där kostnader för hyra av bilar och andra transportmedel ska redovisas. Under år 2005 har totalt 3 818,3 tkr bokförts på detta konto. T.o.m. juli 2006 har sammanlagt 2 423,9 tkr belastat kontot. På detta konto redovisas kostnader för leasing via medborgarkontoret, leasing av bilar hos Eric Johanssons Bil AB samt tillfällig leasing vid behov av bilar längre tid än 48 timmar. Vid analys av kontot för år 2006 framkom att det finns månadsleasing av fordon hos annan bilfirma än den upphandlade. Utbildningsförvaltningen leasar exempelvis en bil enligt avtal med AB Sven Jeppssons, som löper på ett år. Även samhällsbyggnadsförvaltningen leasar bilar av AB Sven Jeppssons, som löper på ett år. Enligt uppgift är det billigare att förlänga dessa avtal än att hyra bilar enligt upphandlingen.

Kommunen äger även ett antal fordon som används av driftservicen. Samtliga fordon som driftservicen ansvarar för finns registrerade där med uppgift om t.ex. registreringsnummer, årsmodell, leasing alt ägande och körsträcka.

Kommentarer

Driftservice har god ordning och uppföljning på sin fordonspark. Körjournal ska användas i kommunens samtliga bilar, egna som leasade.

3.3 Kort

Det förekommer inga kontantkort i kommunen.

Däremot finns ett ganska stort antal bensinkort. Upphandlingsenheten har uppgifter om vilka bensinkort som finns inom kommunen, vilken förvaltning som ansvarar för kortet, vilka fordon som kortet hör till, på vilken station kortet finns samt kortnummer. 99 procent av alla kort finns enligt upphandlingsenheten på stationerna och då i Karlshamn, Asarum eller Mörrum. Bensinen är upphandlad hos Preem, men det kan också förekomma bensinkort på Statoil på de orter där det inte finns Preem-stationer. När någon anställd har tankat får personen i fråga gå in på stationen och skriva på kvittot. När sedan fakturan kommer ska kontroll göras att rätt person skrivit under kvittot.

En genomgång har skett av den aktuella listan över bensinkort med respektive ekonom. I de fall där fordonets registreringsnummer inte återfinns på listan över leasingbilar har särskilda genomgångar gjorts.

Omsorgsförvaltningen, som har ett stort antal bensinkort, håller på att gå igenom sina bensinkort mot de fordon som finns. Uppföljning sker löpande av körda kilometer. Förvaltningen kommer att dokumentera sina rutiner.

3.4 Andra förmåner

Vid vår granskning har det inte framkommit att någon anställd har några ytterligare förmåner i sin anställning. Det finns regler när det gäller privat användande av mobiltelefonabonnemang, vilket uppfyller de skattemässiga kraven. Granskningen har inte heller visat att det finns någon anställd som har egen leasad bil.

3.5 Koncernen

Av de policydokument som presenterats för oss framgår att dessa gäller kommunen och inte kommunkoncernen.

4 Sammanfattande bedömning

Kommunen har policydokument där det framgår riktlinjer för användning av First Class, Internet och telefoni. Det finns också en resepolicy fastställd i kommunen. Utöver den fastställda policyn för bl.a. telefoni finns en skrivelse från upphandlingschefen som rekommenderar att förvaltningarna ska införa ett system med delad räkning på de mobila telefonabonnemangen.

Kommunen har ett stort antal mobilabonnemang, i augusti år 2006 fanns 539 abonnemang, men det är endast 28 procent som har delad faktura. Övriga använder det gamla systemet som innebär att de privata samtalen betalas genom löneavdrag. Vi anser att systemet med delad faktura måste införas på samtliga förvaltningar. I och med att det finns regler för hur och att de privata samtalen ska betalas följer kommunen de skattemässiga reglerna.

Kommunens driftservice har god ordning och uppföljning på sin fordonspark. Det finns ett avtal om leasing av fordon, vilket följs av de flesta, men det finns ett par undantag. Förlängning som här skett i två fall är motiverade utifrån kostnadsskäl. Nya leasingavtal med annan än avtalad leverantör har inte ingåtts.

Upphandlingsenheten har tillgång till en förteckning över de bensinkort som finns på respektive fordon i kommunen. Vid vår granskning har förteckningen över aktuella bensinkort stämts av med respektive förvaltnings ekonom. I samband med att denna förteckning överlämnades till omsorgsförvaltningen konstaterades att förvaltningen inte hade en fullständig bild av vilka kort som fanns inom verksamheterna. En total genomgång görs därför nu av förvaltningen. Vi anser att kommunen regelbundet bör stämma av förteckningen över bensinkorten mot de fordon som finns för att få bättre kontroll över korten och fordonen.